

Na podlagi 5. člena Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (Uradni list RS, št. 17/11 in 29/23) minister za gospodarstvo, delo in šport izdaja

PRAVILNIK o kontroli opreme pod tlakom

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

(1) S tem pravilnikom se določajo vrste, postopki in roki kontrol opreme pod tlakom v uporabi ter dolžnosti lastnika oziroma uporabnika in kontrolnega organa glede uporabe opreme pod tlakom.

(2) Ta pravilnik se izdaja ob upoštevanju postopka informiranja v skladu z Direktivo (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (UL L št. 241 z dne 17. 9. 2015, str. 1).

2. člen (pomen izrazov)

V tem pravilniku uporabljeni izrazi pomenijo:

1. »tlačna oprema« so posode, cevovodi, varnostne armature in tlačne armature, vključno s, kadar je primerno, sestavnimi deli, pritrjenimi na dele pod tlakom, kot so prirobnice, šobe, spojnice, podpore, dvizne zanke;
2. »oprema pod tlakom« je sklop več enot tlačne opreme, ki jih proizvajalec sestavi tako, da tvorijo povezano in funkcionalno celoto;
3. »posoda« je ohišje, oblikovano in izdelano za zadrževanje fluidov pod tlakom, vključno z neposredno nanj pritrjenimi deli do spojnega mesta, kjer se povezuje z drugo opremo;
4. »cevovodi« so sestavni del tlačne opreme, namenjeni transportu fluidov, kadar so sestavljeni skupaj zaradi povezave v tlačni sistem; cevovod vključuje zlasti cev ali sistem cevi, cevni material, pribor, raztezne spoje, gibke cevi ali ustrezne druge tlačno obremenjene komponente, ter toplotne izmenjevalnike, sestavljene iz cevi in namenjene hlajenju ali ogrevanju zraka;
5. »funkcionalni preskus« je vrsta preskusa, s katerim se preverja funkcionalnost varnostnih merilnih naprav, brez preverjanja sestave in notranjega delovanja opreme. Funkcije se preskusi tako, da se oprema obremeni z vhodnimi obremenitvami, ki nastajajo v obratovanju, in preverijo izhodne vrednosti, ki jih mora oprema zagotavljati po svoji specifikaciji;
6. »fluid« je skupno ime za podmnožico faz snovi, ki zajema kapljevine in pline, ki imajo skupno lastnost, da lahko tečejo in se ne upirajo deformaciji;
7. »kapljevina« je tekočina, ki zavzema obliko prostora, v katerem se nahaja, na tak način, da ohranja stalno prostornino in tvori gladino ter lahko tvori kapljice;
8. »plin« je tekočina, ki zavzema obliko prostora, v katerem se nahaja na tak način, da ne ohranja stalne prostornine in ne tvori gladine, ampak zaseda ves razpoložljiv volumen;
9. »kontrola opreme pod tlakom« je sklop dejavnosti, ki vsebuje pregledovanje in preskušanje opreme pod tlakom, pregledovanje njene postavitve in dokumentacije ter druge aktivnosti, predvidene s tem pravilnikom;
10. »kontrolni organ« je pravna oseba, ki je pooblaščen za kontrolo opreme pod tlakom in v okviru izvajanja kontrole preverja, ali so izpolnjene zahteve za varno uporabo opreme pod tlakom;
11. »lastnik oziroma uporabnik opreme pod tlakom« je fizična ali pravna oseba, ki je lastnik ali uporabnik opreme pod tlakom;
12. »popravilo opreme« je poseg, pri katerem izvedena dela ne vplivajo bistveno na parametre, ki so bili upoštevani pri načrtovanju opreme, pri čemer morajo namembnost opreme pod tlakom, tip in njeni obratovalni parametri ostati enaki. Običajno gre za varilska in vzdrževalna dela, kot so popravila poškodb z varjenjem, menjava okvarjenih ali obrabljenih delov;
13. »rekonstrukcija opreme« je poseg, pri katerem izvedena dela vplivajo na parametre, ki so bili upoštevani pri načrtovanju opreme. Spremeni se lahko namembnost opreme, tip in obratovalni parametri;

14. »tlak nastavitve varnostnega ventila« je tlak odpiranja varnostnega ventila, kot ga je nastavil proizvajalec ali strokovna pooblaščen oseba in je naveden v tehnični specifikaciji;
15. »tlak začetka odpiranja varnostnega ventila« je izmerjen tlak, pri katerem se varnostni ventil dejansko začne odpirati;
16. »tlak zapiranja varnostnega ventila« je izmerjen tlak, pri katerem se varnostni ventil popolnoma zapre;
17. »varnostne naprave« so naprave, načrtovane za zaščito opreme pod tlakom pred preseganjem dovoljenih omejitev, vključno z napravami za neposredno omejevanje tlaka. Med varnostne naprave spadajo varnostni ventili, naprave z varovalnim razpočnim diskom, naprave z varovalnim klecnim vretenom, krmiljeni varnostni sistemi za sproščanje tlaka ter omejitelne naprave, ki bodisi aktivirajo sredstva za popravek tlaka, bodisi poskrbijo za zaustavitev ali za zaustavitev in izklop, kot so tlačna, temperaturna ali nivojska stikala in varnostne merilne, krmilne in regulacijske naprave.

3. člen **(obseg veljavnosti)**

Predmet tega pravilnika je oprema pod tlakom, ki je bila proizvedena in dana na trg ali v uporabo skladno s Pravilnikom o tlačni opremi (Uradni list RS, 66/16, 59/18 in 10/21) ali Pravilnikom o enostavnih tlačnih posodah (Uradni list RS, št. 39/16 in 60/18) ter oprema pod tlakom, ki je bila proizvedena in dana na trg ali v uporabo po predpisih s tega področja, ki so veljali pred uveljavitvijo prej navedenih pravilnikov.

4. člen **(razvrstitev opreme pod tlakom glede na stopnjo tveganja)**

- (1) Razvrstitev opreme pod tlakom se opravi glede na stopnjo tveganja v:
1. opremo z nizko stopnjo tveganja in
 2. opremo z visoko stopnjo tveganja.
- (2) Razvrstitev opreme, ki se prvič daje v uporabo v Republiki Sloveniji, opravi lastnik oziroma uporabnik, po potrebi v sodelovanju s kontrolnim organom, in sicer glede na vrsto opreme pod tlakom, vrsto fluida in parametre uporabe v skladu s Prilogo 1, ki je sestavni del tega pravilnika.
- (3) Razvrstitev opravi pred ali najkasneje v sklopu uvedne kontrole.

5. člen **(oprema pod tlakom z nizko stopnjo tveganja)**

Lastnik oziroma uporabnik opreme pod tlakom z nizko stopnjo tveganja, ki se uporablja kot delovna oprema, je odgovoren za njeno varno uporabo. Pri tem upošteva navodila proizvajalca o vgradnji, zagonu, uporabi, kontroli, vzdrževanju, izločitvi iz uporabe in varnem odlaganju oziroma reciklaži te opreme. Lastnik oziroma uporabnik zagotavlja funkcionalni preskus in izvajanje kontrol, kot jih določa proizvajalec ali, kadar jih proizvajalec ne določa, izvaja kontrole v skladu s Prilogo 2, ki je sestavni del tega pravilnika, ter vodi popis opreme pod tlakom, ki jo ima v lasti. Zagotovi dokumentacijo o izvedenih kontrolah na vpogled pristojnemu organu za nadzor opreme pod tlakom v uporabi. Lastnik oziroma uporabnik opreme pod tlakom z nizko stopnjo tveganja ni dolžan obvestiti ministrstva, pristojnega za trg, o pričetku in prenehanju uporabe tovrstne opreme pod tlakom.

6. člen **(oprema pod tlakom z visoko stopnjo tveganja)**

- (1) Lastnik oziroma uporabnik opreme pod tlakom z visoko stopnjo tveganja:
1. zagotavlja uvedno, periodično in po potrebi izredno kontrolo opreme pod tlakom;
 2. v osmih dneh obvesti kontrolni organ, ki zanj opravlja kontrolo opreme pod tlakom, o pričetku in prenehanju uporabe opreme pod tlakom;
 3. v osmih dneh obvesti kontrolni organ o vsaki spremembi podatkov, ki jih vsebuje evidenčni list;
 4. v primeru zamenjave lastnika preda novemu lastniku dokumentacijo te opreme;
 5. v primeru, da se zamenja kontrolni organ, zagotovi novemu kontrolnemu organu dostop do dokumentacije o do sedaj opravljenih kontrolah in tehnične dokumentacije opreme pod tlakom.
- (2) Kontrolo opreme pod tlakom lahko izvaja le kontrolni organ, ki ima sklenjeno pisno pogodbo z lastnikom oziroma uporabnikom.

(3) Ministrstvo, pristojno za trg (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) vsaki enoti opreme pod tlakom dodeli evidenčno številko in jo posreduje kontrolnemu organu.

II. KONTROLNI ORGANI IN NJIHOVO OSEBJE TER NALOGE KONTROLNIH ORGANOV

7. člen (kontrolni organi)

(1) Kontrolni organ je lahko pravna oseba ali samostojni podjetnik s sedežem v Republiki Sloveniji, ki pridobi pooblastilo ministrstva za opravljanje kontrole opreme pod tlakom.

(2) Pogoji za pridobitev pooblastila iz prejšnjega odstavka je pridobitev akreditacije na osnovi standarda SIST EN ISO/IEC 17020 za področje kontrole opreme pod tlakom, ki je predmet pooblastila.

(3) Kontrolni organ svoje naloge opravlja v skladu s tem pravilnikom in odločbo, s katero mu je bilo podeljeno pooblastilo. V nasprotnem primeru mu ministrstvo pooblastilo lahko odvzame.

(4) Kontrolni organ lahko za dodatne specifične preskuse v okviru izvajanja kontrol pogodbeno najame drugo pravno osebo ali samostojnega podjetnika, ki dokaže usposobljenost za izvajanje takih preskusov.

(5) Kontrolni organ mora imeti sklenjeno zavarovanje odgovornosti za škodo v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti za primer strokovne napake, s katero se lastniku oziroma uporabniku opreme pod tlakom povzroči neposredno ali posredno škodo.

(6) Ministrstvo vodi seznam kontrolnih organov. Seznam objavlja na svoji spletni strani.

8. člen (osebje kontrolnega organa za kontrolo tlačne opreme z visoko stopnjo nevarnosti)

(1) Vodja kontrolnega organa, ki izvaja kontrolo opreme z visoko stopnjo nevarnosti, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. pridobljena visokošolska izobrazba VI/2 (visokošolski strokovni program po prejšnjem sistemu oziroma visokošolski strokovni in univerzitetni program (1. bolonjska stopnja)) strojne, elektrotehnične ali druge sorodne smeri z najmanj tremi leti delovnih izkušenj na področjih, povezanih z varjenjem, proizvodnjo tlačne opreme, neporušitvenim testiranjem, strokovnim nadzorom ali ocenjevanjem skladnosti, in
2. opravljeno usposabljanje za evropskega inženirja varjenja ali mednarodnega inženirja varjenja (EWE/IWE).

(2) Kontrolno osebje za kontrolo opreme pod tlakom z visoko stopnjo nevarnosti mora izpolnjevati pogoje glede pridobljene izobrazbe, in sicer V. stopnjo strojne, elektrotehnične ali druge sorodne smeri z najmanj dvema letoma delovnih izkušenj.

(3) Kontrolno osebje za kontrolo s plamenom ali drugače ogrevane opreme pod tlakom z visoko stopnjo nevarnosti mora izpolnjevati pogoje glede pridobljene izobrazbe, in sicer VI/1 stopnjo strojne, elektrotehnične ali druge sorodne smeri in najmanj dve leti delovnih izkušenj.

9. člen

(naloge kontrolnih organov in vsebina poročil o kontrolah)

(1) Kontrolni organi v okviru izvajanja kontrol preverjajo, ali so izpolnjene zahteve za varno uporabo opreme pod tlakom. Pri tem upoštevajo zahteve za varno uporabo, določene v dokumentaciji proizvajalca, tem pravilniku in predpisih, v skladu s katerimi je bila oprema pod tlakom proizvedena in dana na trg ali v uporabo.

(2) Po izvedeni uvodni, periodični ali izredni kontroli kontrolni organ lastniku izda poročilo o kontroli, ki vsebuje vsaj naslednje informacije:

1. identifikacijo kontrolnega organa,
2. sklic na akreditacijo,

3. evidenčno številko in druge identifikacijske podatke opreme pod tlakom,
4. osnovne podatke o lastniku opreme pod tlakom (ime/naziv, naslov),
5. vrsto opravljene kontrole,
6. sklic na uporabljene metode in postopke kontrole,
7. datume izvajanja kontrol,
8. v primeru delne kontrole tudi obseg izvedene delne kontrole,
9. rezultate izvedenih kontrol in preskusov s sklicem na druga poročila o kontroli oziroma preskušanju, če le-ta obstajajo;
10. sklic na ostalo relevantno dokumentacijo za izvedbo kontrole (na primer načrte, katalog ukrepov ali program kontrol),
11. izjavo o izpolnjevanju zahtev za varno uporabo opreme pod tlakom,
12. ime in podpis kontrolorja, ki je izvedel kontrolo,
13. ime in podpis osebe, ki je odobrila poročilo,
14. enolično identifikacijo in datum izdaje poročila ter
15. vrsto in datum (mesec in leto) naslednje predvidene kontrole.

(3) Kontrolni organ v primeru, da v okviru svojih aktivnosti ugotovi nepravilnosti, ki lahko ogrozijo varno uporabo opreme pod tlakom in v primeru, da lastnik ne zagotovi kontrole opreme pod tlakom skladno z določbami tega pravilnika, obvesti pristojni Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo in energetiko (za področje energetike). Dolžnost obveščanja velja le za opremo pod tlakom, za katero ima kontrolni organ z lastnikom sklenjeno pisno pogodbo iz drugega odstavka 6. člena tega pravilnika.

10. člen **(označevanje kontrolirane opreme pod tlakom)**

(1) V primeru, da oprema pod tlakom izpolnjuje pogoje za varno uporabo, kontrolni organ na opremo pod tlakom na vidno mesto namesti nalepko o opravljeni kontroli z navedenim imenom, kontaktnimi podatki kontrolnega organa, evidenčno številko opreme pod tlakom ter leto in mesec naslednje predvidene kontrole. Nalepka in napisi na njej morajo zagotavljati obstojnost v predvidenih pogojih uporabe opreme pod tlakom.

(2) Varnostne naprave se označi s samostojnimi nalepkami. Na nalepki je navedeno ime, kontaktni podatki kontrolnega organa in leto ter mesec naslednje predvidene kontrole.

(3) Kadar nalepke zaradi tehničnih razlogov (na primer zahteve za površinsko čistost, temperature, premajhne velikosti opreme) ni mogoče namestiti, se oprema lahko označi z drugo, ustrezno pritrjeno oznako ali pa se v poročilu o kontroli doda ustrezen zaznamek.

11. člen **(dokumentacija opreme pod tlakom)**

(1) Dokumentacija opreme pod tlakom vsebuje katalog ukrepov, evidenčni list opreme pod tlakom, poročila o vseh opravljenih kontrolah ter ostalo dokumentacijo o vseh spremembah, aktivnostih in ukrepih, ki so se na opremi pod tlakom izvršili v obdobju njene uporabe, vključno z zapisnikom o prevzemu dokumentacije.

(2) Kontrolni organ in lastnik oziroma uporabnik za vsako posamezno enoto opreme pod tlakom hrani vsak svoj izvod dokumentacije opreme pod tlakom z identično vsebino in jo na zahtevo pristojnega organa za nadzor da na vpogled. Dokumentacija o opremi pod tlakom se hrani do izločitve opreme pod tlakom iz uporabe oziroma do uničenja ali razgradnje.

12. člen **(katalog ukrepov z analizo nevarnosti)**

(1) V okviru uvodne kontrole kontrolni organ na podlagi predvidenih obratovalnih pogojev, predvidljivih in pričakovanih poškodb ter mehanizmov odpovedi ter drugih relevantnih podatkov izdela analizo nevarnosti ter za posamezno vrsto periodične kontrole izdela katalog ukrepov.

(2) Katalog ukrepov je pisni dokument, v katerem se opredeli potrebne ukrepe za pravočasno prepoznavo nastanka poškodb ali mehanizmov odpovedi materiala ali opreme ter drugih nevarnosti še v

času, ko le-ti ne vplivajo na varnost obratovanja opreme pod tlakom. Ukrepi so lahko utemeljeni tudi na podlagi konstrukcijske zasnove opreme pod tlakom. Katalog ukrepov mora biti izdelan tako, da so za vsako relevantno nevarnost podani primerni ukrepi za pravočasno prepoznavo poškodbe in zmanjšanje škodljivih vplivov na opremo pod tlakom. Ukrepi so lahko podani v obliki zahtev po izvajanju posameznih preskušanj, preiskav ali posebnih postopkov kontrole, kakor tudi v obliki primernih kriterijev ocenjevanja in sprejemljivosti.

(3) V primeru spremembe analize nevarnosti se ustrezno spremeni oziroma dopolni tudi katalog ukrepov.

(4) V analizi nevarnosti je potrebno naštetih predvidljive in pričakovane vzroke, ki lahko privedejo do poškodb, in ukrepe za odpravo nevarnosti.

(5) Pri analizi nevarnosti se obvezno oceni vsaj nevarnosti, ki imajo vzrok v:

1. visokem tlaku in temperaturi;
2. vrsti in lastnosti medija, s katerim je polnjena oprema pod tlakom;
3. vrsti, višini in trajanju obremenitev;
4. lokaciji postavitve opreme pod tlakom;
5. vplivu korozije, abrazije ali erozije;
6. načinu vzdrževanja opreme pod tlakom;
7. izvajanju kontrol ali
8. drugih nevarnostih po presoji kontrolnega organa.

13. člen **(določitev programa periodičnih kontrol opreme pod tlakom)**

(1) Program periodičnih kontrol opreme pod tlakom določi kontrolni organ v sodelovanju z lastnikom oziroma uporabnikom v okviru uvodne kontrole.

(2) Na podlagi obratovalnih zahtev in tehničnih značilnosti opreme pod tlakom kontrolni organ uvrsti opremo pod tlakom z visoko stopnjo nevarnosti v enega od naslednjih programov periodičnih kontrol:

1. proizvajalčev program periodičnih kontrol (določi ga sam proizvajalec);
2. predpisan program periodičnih kontrol (določen v tem pravilniku) ali
3. poseben program periodičnih kontrol.

14. člen **(proizvajalčev program periodičnih kontrol)**

(1) Proizvajalčev program periodičnih kontrol izdela proizvajalec opreme pod tlakom. V njem določi postopke, obseg in roke periodičnih kontrol.

(2) Če proizvajalec za opremo pod tlakom izdela svoj program periodičnih kontrol, se ta oprema pregleduje po njegovem programu.

(3) Če kontrolni organ na podlagi rezultatov kontrol ugotovi, da so roki pregledov, ki jih je določil proizvajalec, predolgi, jih lahko skrajša in o tem obvesti lastnika oziroma uporabnika.

(4) Če kontrolni organ na podlagi rezultatov kontrol ugotovi, da je obseg kontrol, ki jih je določil proizvajalec, premajhen, ga lahko poveča in o tem obvesti lastnika oziroma uporabnika.

15. člen **(predpisani program periodične kontrole)**

(1) V skupino opreme pod tlakom, za katero se periodične kontrole opravljajo v skladu s predpisanim programom, sodi vsa oprema pod tlakom, za katero proizvajalec ni izdelal proizvajalčevega programa periodičnih kontrol.

(2) Obseg in roki periodičnih kontrol za skupine opreme pod tlakom s predpisanim programom so določeni v Prilogi 2, ki je sestavni del tega pravilnika.

(3) Če kontrolni organ na podlagi rezultatov kontrol ugotovi, da so roki kontrol predolgi, jih lahko skrajša in o tem obvesti lastnika oziroma uporabnika.

(4) Periodična kontrola po predpisanem programu lahko obsega:

1. zunanjo kontrolo,
2. notranjo kontrolo ali
3. trdnostni preskus.

16. člen **(posebni program periodičnih kontrol)**

(1) Če proizvajalec ni pripravil svojega programa periodičnih kontrol, izvedba predpisanega programa kontrol pa zaradi konstrukcijskih razlogov opreme pod tlakom ni v celoti izvedljiva, priglasi organ pripravi posebni program periodičnih kontrol.

(2) Poseben program priglasi organ pripravi na osnovi:

1. analize nevarnosti s katalogom ukrepov;
2. ustreznih, splošno priznanih tehničnih pravil in dobrih praks ter
3. obratovalnih izkušenj.

(3) V posebnem programu kontrol so opisani postopki, obseg in roki periodičnih kontrol.

(4) Če kontrolni organ pri izvajanju kontrol ugotovi, da je posebni program periodičnih kontrol pomanjkljiv, je o tem dolžan obvestiti priglasi organ, ki je pripravil poseben program. Prav tako je kontrolni organ dolžan obvestiti lastnika oziroma uporabnika opreme pod tlakom, ki mora kontrolnemu organu v roku 30 dni podati odgovor v pisni obliki. Morebitni popravki ali dopolnitve se lahko nanašajo na postopke, obseg ali roke kontrol. V primeru, da priglasi organ posebnega programa oceni, da spremembe niso potrebne, svoje stališče pojasni in utemelji v pisnem odgovoru kontrolnemu organu.

17. člen **(evidenčna številka)**

(1) Ministrstvo za vsako opremo pod tlakom z visoko stopnjo nevarnosti izda evidenčno številko. Kontrolni organi, ki imajo z lastniki oziroma uporabniki opreme pod tlakom sklenjene ustrezne pisne pogodbe, ministrstvu v elektronski obliki posredujejo evidenčne liste za vsako opremo pod tlakom.

(2) Obrazec in vsebina evidenčnega lista sta določena v Prilogi 3, ki je sestavni del tega pravilnika.

III. IZVAJANJE KONTROL OPREM POD TLAKOM

18. člen **(vrste kontrol)**

Vrste kontrol opreme pod tlakom so:

1. uvodna kontrola,
2. periodična kontrola in
3. izredna kontrola.

19. člen **(uvodna kontrola)**

(1) Uvodna kontrola opreme pod tlakom se izvede:

1. pred pričetkom obratovanja funkcionalno sposobne opreme pod tlakom na mestu uporabe;
2. po prestatitvi opreme pod tlakom na novo mesto uporabe in
3. v omejenem obsegu po prevzemu opreme pod tlakom v pogodbeno razmerje za opravljanje periodičnih kontrol od drugega kontrolnega organa.

(2) Uvodna kontrola opreme pod tlakom obsega:

1. kontrolo dokumentacije, ki je potrebna za dajanje opreme pod tlakom na trg in v uporabo in vsebuje:
 - (a) pregled izjave o skladnosti oziroma drugega ustreznega dokazila;
 - (b) kadar je to primerno, pregled izjave o skladnosti sestave sklopa;

- (c) pregled usklajenosti dokumentacije z oznakami na opremi pod tlakom in
 - (č) pregled dokazil o izvedbi tehničnih zaščitnih ukrepov opreme pod tlakom, zlasti glede zaščite pred korozijo.
2. kontrolo dokumentacije o izvedenih funkcionalnih preskusih:
- opreme z varnostno funkcijo;
 - merilnih naprav;
 - tlačne opreme z upravljalno funkcijo (ventili, zasuni,...);
 - procesne krmilne opreme;
 - električnih instalacij ozemljitev;
3. kontrolo primernosti postavitve in pritrditve opreme pod tlakom za varno obratovanje ob upoštevanju navodil proizvajalca in veljavnih predpisov.
4. vizualno kontrolo opreme pod tlakom, vključno s pripadajočimi tlačnimi armaturami in opremo z varnostno funkcijo glede možnih posledic zaradi negativnih vplivov v času dobave, postavitve, montaže in zagonskih preskusov. Tako se preveri vsaj:
- (a) morebitne transportne poškodbe;
 - (b) morebitne poškodbe kot posledico neustrezne montaže;
 - (c) morebitne poškodbe zaradi zagonskih preskusov;
 - (č) morebitne korozijske in druge poškodbe zaradi neustreznega skladiščenja;
 - (d) prisotnost ozemljitve in drugih morebitnih zunanjih deformacij oziroma pomanjkljivosti.

(3) Če na podlagi vizualne kontrole opreme pod tlakom ni možno z gotovostjo potrditi ustreznosti oziroma ustreznosti postavitve opreme ali vizualne kontrole ni mogoče izvesti v celoti, ali če na opremi obstajajo vidne poškodbe, je za končno oceno potrebno uporabiti tudi druge preskusne metode.

(4) Uvodna kontrola s plamenom ali drugače ogrevane opreme pod tlakom z nevarnostjo pregretja obsega dodatno k 3. odstavku tudi:

1. pregled dokumentacije o izvedenih funkcionalnih preskusih gorilnega ali drugega ogrevalnega sistema in
2. pregled dokumentacije o izvedenih funkcionalnih preskusih regulacijske in omejevalne opreme, ki ni bila vključena v obseg kontrole opreme z varnostno funkcijo.

20. člen

(periodična kontrola)

(1) Periodično kontrolo izvaja kontrolni organ v časovnih presledkih, ki jih s posebnim programom kontrol določi proizvajalec opreme pod tlakom. Če proizvajalec tega ne stori, velja za opremo pod tlakom predpisani program kontrol. V primeru periodične kontrole opreme pod tlakom, ki je bila izdelana pred uveljavitvijo Pravilnika o tlačni opremi (Uradni list RS, št. 66/16, 59/18 in 10/21) in Pravilnika o enostavnih tlačnih posodah (Uradni list RS, št. 39/16 in 60/18) in nima obratovalnega dovoljenja ali potrdila o pregledu konstrukcije ali potrdila o prvem tlačnem preskusu ali drugega ustreznega dokumenta, izdanega po takrat veljavnih predpisih, lastnik oziroma uporabnik pridobi strokovno mnenje priglašene organa. Za to opremo pod tlakom kontrolni organ pred ponovnim začetkom uporabe opreme pod tlakom izvede uvodno in izredno kontrolo.

(2) Pred izvedbo periodične kontrole lastnik oziroma uporabnik opreme pod tlakom obvesti kontrolni organ o vseh pomanjkljivostih ali morebitnih poškodbah opreme pod tlakom, do katerih je prišlo med njeno uporabo.

(3) V času izvajanja periodične kontrole je potrebno upoštevati tudi vse varnostne zahteve, ki jih je predpisal proizvajalec.

(4) Periodična kontrola je opravljena v roku, če je opravljena do konca koledarskega leta, v katerem jo je potrebno opraviti.

(5) Roki izvajanja periodičnih kontrol začnejo teči z letom proizvodnje opreme pod tlakom.

21. člen

(zunanja kontrola po predpisanem programu kontrol)

(1) Zunanja kontrola se izvaja kot pregled stanja med obratovanjem dostopnih zunanjih površin opreme pod tlakom, stanja prostora in mesta postavitve opreme pod tlakom, ustreznosti in funkcionalnosti

varnostne opreme in merilnih naprav. Če rezultati pregleda ne zadoščajo za varnostno tehnično oceno opreme pod tlakom, je potrebno opraviti še druge vrste pregledov in preskusov brez porušitve. Izvedejo se lahko vse aktivnosti iz kataloga ukrepov.

(2) Zunanja kontrola se izvaja kot splošna vizualna kontrola. Kjer je med splošno kontrolo ugotovljen dvom o ustreznosti, se izvede podrobna vizualna kontrola teh mest.

(3) Če se pri pregledu stanja izolirane opreme pod tlakom pojavi dvom glede njene ustreznosti, se na primernih mestih izolacijo odstrani in preveri stanje tlačno obremenjenih površin.

(4) Lastnik oziroma uporabnik in kontrolni organ se lahko dogovorita, da se zunanja kontrola izvede po delih, če tak pristop zahtevajo pogoji uporabe in za to ni varnostno tehničnih zadržkov.

(5) Zunanja kontrola opreme pod tlakom obsega najmanj:

1. pregled dostopnih delov in pregled tesnosti v času obratovanja;
2. pri opremi pod tlakom, ogrevani s plamenom, tudi pregled dovoda zraka in odvoda dimnih plinov ter stanje in dovod napajalne vode, ter ogled stanja kurišča skozi ogledne odprtine;
3. pregled dostopnosti in funkcionalnosti ventilov in tlačnega pribora;
4. preskus funkcionalnosti opreme za nadzor stanja obratovanja, ki obsega ugotavljanje:
 - (a) stanja in funkcionalnosti merilnih instrumentov in omejevalnih naprav,
 - (b) dostopnosti do ventilov in drugega tlačnega pribora,
 - (c) funkcionalnosti dodatne opreme za nadzor obratovanja kotlov brez stalne prisotnosti upravljavca,
 - (č) stanja napajalne vode, njenega dovodnega sistema ter regulacije pri kotlih;
5. pregled varovalne opreme in varnostno regulacijske opreme vsebuje:
 - (a) preveritev stanja in oznak plombiranja;
 - (b) vizualno kontrolo primernosti in pravilnosti namestitve te opreme (na primer usmerjenosti razpočnih diskov) in
 - (c) funkcionalni preskus, kot je opredeljeno v četrtem odstavku 25. člena tega pravilnika, za izvedbo katerega se lahko obratovanje opreme pod tlakom prekine.

(6) Zunanja kontrola cevovodov se izvede kot pregled dostopnih delov cevovoda med obratovanjem in se uporablja za oceno stanja zunanosti cevovoda ob upoštevanju posledic uporabe in pogojev postavitve ter poleg pregledov in preskusov iz prejšnjega odstavka vključuje tudi:

1. kontrolo skladnosti uporabe s predvideno uporabo;
2. primerjavo obstoječega stanja s stanjem pri predhodni kontroli;
3. pregled stanja podpornih sistemov cevovoda, prebojev skozi stene, stanja obešal in stanja elementov za kompenzacijo raztezkov, in
4. pregled stanja in funkcionalni preskus varnostne opreme cevovodov.

(7) Delna zunanja kontrola cevovodov zadošča, če je mogoče iz njenih rezultatov po analogiji sklepati na celotno varnostno stanje cevovoda. Zajeti morajo biti reprezentativni deli cevovodov.

(8) Pri izoliranih cevovodih, ki so na podlagi njihove uporabe in dosedanjih izkušenj pri uporabi znani kot neodporni na zunanjo korozijo, je potrebno na reprezentativnih mestih odstraniti izolacijo in ugotoviti morebitno zunanjo korozijo.

(9) Pri podzemnih cevovodih je potrebno izvesti vizualno kontrolo trase nad vkopanimi deli cevovodov, kjer se išče prepoznavne znake poškodb ali puščanja podzemnih cevovodov. V primeru sumov, da podzemni cevovod pušča, se izvede preskus tesnosti s preskusnim tlakom v višini najvišjega dovoljenega tlaka PS (pri cevovodih je to DP).

(10) Vse morebitne vidne dele podzemnega cevovoda, vključno z mesti prehodov iz podzemnih v nadzemne odseke, se vizualno kontrolira. To velja tudi za cevovode s katodno zaščito.

(11) Kadar je na cevovodih izvedena katodna zaščita podzemnega dela cevovoda, se preveri dokazilo o ustreznosti katodne zaščite.

22. člen

(notranja kontrola po predpisanem programu kontrol)

(1) Notranja kontrola se izvaja kot vizualna kontrola, ki se jo po potrebi dopolni z uporabo merilne in preskusne opreme. Pri notranji kontroli se preveri stanje tlačno obremenjenih delov in pripadajočega tlačnega pribora, ki je vgrajen v notranjosti posode, z upoštevanjem navedb v katalogu ukrepov.

(2) Če je notranja kontrola vizualno težko izvedljiva ali je le delno mogoča (ni vstopne odprtine primerne velikosti, majhne dimenzije, zapletena oblika cevi ali armature) in iz rezultatov kontrole dostopnih delov po analogiji ni mogoče sklepati o varnostnem stanju celotne opreme pod tlakom, se notranja kontrola posode nadomesti s trdnostnim preskusom, po potrebi pa se izvede tudi meritev debeline stene ali uporabi druge metode neporušnega preskušanja.

(3) Če z vizualno kontrolo ni mogoče ugotoviti spremenljivosti stanja površin (na primer glede deformacij, poškodb, korozije ali obrabe), se uporabi tudi druge metode pregledov in preskusov brez porušitve materiala (meritev debeline stene, magnetna preiskava, penetrantska preiskava, ultrazvočna preiskava, radiografska preiskava), na podlagi katerih se lahko oceni, ali so izpolnjene zahteve za varno uporabo opreme pod tlakom.

(4) Če stanja določenih delov opreme pod tlakom zaradi nedostopnosti ali nepreglednosti ni mogoče zadostno oceniti z neposredno vizualno kontrolo, se uporabi oprema za indirektni pogled (boroskop, videoskop, kamera, fotografski aparat).

(5) Notranja kontrola opreme pod tlakom se lahko po dogovoru med lastnikom oziroma uporabnikom in kontrolnim organom izvede tudi v različnih časovnih razdobjih, če to zahtevajo pogoji uporabe in za to ni varnostno tehničnih zadržkov.

(6) Delne notranje kontrole zadoščajo, če je mogoče iz njihovih rezultatov po analogiji sklepati na varnostno stanje celotne opreme pod tlakom. Zajeti morajo biti reprezentativni deli opreme pod tlakom.

23. člen

(trdnostni preskus po predpisanem programu kontrol)

(1) Trdnostni preskus se praviloma izvede kot tlačni preskus z vodo. Preskusni tlak je določen na napisni tablici oziroma v tehnični dokumentaciji opreme pod tlakom.

(2) Voda za tlačni preskus ne sme vsebovati nečistoč, ki bi negativno vplivale na opremo pod tlakom. V času polnjenja opreme z vodo le-ta ne sme presegati temperature 50 °C. Temperatura vode mora biti dovolj visoka, da ni nevarnosti pojava krhkega loma.

(3) Med trdnostnim preskusom se meri tlak z dvema merilnikoma tlaka, od katerih je vsaj eden kalibriran. Preskusni tlak se vzdržuje minimalno 10 minut, nato se ga znižuje do najvišjega dovoljenega tlaka (PS). Ves čas kontrole se ne sme pojaviti padec tlaka.

(4) Za posamezne dele s plamenom ali drugače ogrevane opreme pod tlakom z nevarnostjo pregretja, na katerih zaradi konstrukcijske zasnove ali zaradi obratovalnih pogojev izvedba preizkusa s hladno vodo ni možna (kot so na primer vmesni pregrevalniki), se izdelava poseben program kontrole.

(5) Za opremo pod tlakom, za katero ni nevarnosti pregrevanja, se tlačni preskus s kapljevino lahko nadomesti s tlačnim preskusom s plinastim medijem, a le v primeru, ko način obratovanja oziroma obratovalni medij ne dovoljuje izvedbe tlačnega preskusa s kapljevino. Kot preskusni plin se lahko uporabi zrak ali inertni plin. Preskus s plinastim preskusnim medijem se izvede le ob ustreznih varnostnih ukrepih, ki zagotavljajo, da so tveganja za zdravje, poškodbe ali življenje ljudi in materialno škodo zaradi prisotnih nevarnosti zmanjšana na sprejemljivo raven.

(6) Za opremo pod tlakom, kjer ni nevarnosti pregretja, se trdnostni preskus posode s tekočino lahko nadomesti tudi s postopkom preskušanja z akustično emisijo ali drugimi validiranimi metodami.

(7) Trdnostni preizkus je potrebno opraviti tudi v primeru, če rezultati zunanje ali notranje kontrole opreme pod tlakom ne omogočajo varnostno tehnične ocene ali če predpisane notranje kontrole ni mogoče izvesti.

24. člen

(izredna kontrola)

(1) Izredna kontrola opreme pod tlakom se opravlja izven rokov za periodične kontrole, ne glede na program kontrol, po postopkih, ki veljajo za periodične kontrole. Izredna kontrola obsega zunanjo in notranjo kontrolo in po potrebi tudi trdnostni preskus ali druge potrebne preskuse.

(2) Izredno kontrolo se opravi:

1. če obstaja utemeljen sum, da je bila oprema pod tlakom poškodovana,
2. če so na površini opreme pod tlakom opažena raztezanja, vdolbine, razpoke, zareze oziroma. druge deformacije ali poškodbe,
3. če niso izpolnjene zahteve za varno uporabo opreme pod tlakom,
4. če je rok za periodično kontrolo potekel,
5. če oprema pod tlakom ni obratovala več kot eno leto,
6. če je za opremo pod tlakom spremenjen program kontrol,
7. v primeru zamenjave naprav ali armatur, nameščenih na opremi pod tlakom,
8. v primeru popravila opreme pod tlakom (na primer z uporabo varjenja) ne da bi se spremenilo njeno prvotno delovanje, namen ali tip.

25. člen

(kontrola varnostnih in merilnih naprav)

(1) Kontrola varnostnih naprav vsebuje pregled karakteristik, vizualno kontrolo in funkcionalni preskus.

(2) V sklopu pregleda karakteristik varnostnih naprav se preveri ustreznost:

1. varnostne naprave glede tehničnih specifikacij varnostne naprave in lastnosti delovnega medija, upoštevaje dokumentacijo opreme pod tlakom;
2. tlaka nastavitve opreme pod tlakom;
3. premerov vstopnih in izstopnih priključkov in
4. deklariranega pretoka delovnega medija, glede na pretok vira tlaka.

(3) V sklopu vizualne kontrole se ugotavlja:

1. stanje vseh vidnih zunanjih in notranjih površin;
2. prehodnost vstopnih in izstopnih priključkov ter pripadajočih cevovodov;
3. stanje plombiranosti sredstev za nastavljanje delovnih karakteristik in
4. pravilnosti namestitve te opreme.

(4) Varnostne naprave (direktno obremenjeni varnostni ventili, pilotno vodeni ali njihova kombinacija), glavni ventili krmiljenih varnostnih sistemov za sproščanje tlaka (controlled safety pressure relief systems – CSPRS), in varnostne merilne, krmilne in regulacijske naprave (safety related measurement control and regulation – SRMCR) morajo biti funkcionalno preskušeni glede:

1. prostega gibanja vseh dosegljivih premičnih delov,
2. tlaka začetka odpiranja in
3. tlaka zapiranja.

(5) Funkcionalno preverjanje varnostnih naprav se izvede s pomočjo meritve tlaka v varnostni napravi med naraščanjem tlaka do točke, ko se varnostna naprava vsaj minimalno odpre, in po prekinitvi izvora tlaka do točke, ko se med padanjem tlaka varnostna naprava dokončno zapre. Meritev se opravi s kalibriranim merilnikom tlaka z razredom točnosti najmanj 0,6. Rezultat meritve vključuje tlak začetka odpiranja in tlak zapiranja varnostne naprave.

(6) Za varnostne naprave iz prejšnjega odstavka je lahko med funkcionalnim preskusom izmerjeni tlak začetka odpiranja do 5% višji od najvišjega dovoljenega obratovalnega tlaka (PS) tlačne opreme, na kateri je nameščen varnostni ventil.

(7) Če kontrolni organ v sklopu funkcionalnega preskusa ugotovi odstopanja delovanja varnostne naprave izven predpisanih toleranc, lastnik oziroma uporabnik opreme pod tlakom pred nadaljevanjem njenega obratovanja zagotovi funkcionalnost varnostne naprave, kontrolni organ pa po potrebi uvede ustrezne ukrepe v katalogu ukrepov in spremeni program kontrol varnostnih naprav.

(8) Za varnostne naprave z razpočnim diskom se funkcionalnega preverjanja ne izvaja. Za varnostne naprave z razpočnim diskom je potrebna zamenjava razpočnega diska ob upoštevanju obratovalnih parametrov, kot so temperatura, tlačni cikli, vrsta medija in ostali predvidljivi parametri, ki bi lahko vplivali na dobo trajanja razpočnega diska in jih določi proizvajalec.

(9) V okviru kontrole merilnih naprav je potrebno:

1. preveriti primernost merilnega obsega glede na karakteristike tlačne opreme;
2. preveriti stanje vseh vidnih zunanjih in notranjih površin, merilnih skal in prikazovalnikov;
3. preveriti prehodnost povezovalnih cevovodov;
4. preveriti primernost postavitve;
5. preveriti ustreznost označevanja najvišjih (najnižjih) obratovalnih parametrov, ki omogočajo njihovo enostavno prepoznavo, in
6. izvesti funkcionalni preskus in po potrebi primerjavo delovanja s primernim kontrolnim merilom.

(10) Kontrole varnostnih in merilnih naprav se dokumentira v poročilu o kontroli opreme pod tlakom oziroma se navede sklic na ločeno poročilo. V primeru periodike kontrole varnostnih naprav, ki odstopa od periodike kontrole opreme pod tlakom, se za varnostne naprave izda ločeno poročilo.

26. člen

(posebne zahteve za kontrolo opreme pod tlakom)

(1) Za jeklenke dihalnih in gasilnih aparatov ter za potapljaške jeklenke, ki so dane na tržišče, ni potrebno izvesti uvodne kontrole, izdelati evidenčnega lista in obvestiti ministrstva o pričetku in prenehanju uporabe opreme pod tlakom.

(2) Po izvedeni kontroli se na telo kovinskih jeklenk dihalnih in gasilnih aparatov ter potapljaških jeklenk vtisne znak kontrolnega organa, ki je izvedel kontrolo in datum izvedene kontrole (mesec in leto). Pod datumom izvedene kontrole se doda leto naslednje kontrole. Kompozitne jeklenke se označi z nalepko.

(3) Pri jeklenkah gasilnih aparatov na prah, s produktom PS×V večjim od 1000 bar l, s stalnim nadtlakom potisnega medija ali s sprožitvijo tlaka potisnega medija, se kontrola izvede kot:

1. zunanja in notranja kontrola po vsaki sprožitvi in/ali uporabi gasilnika;
2. zunanja kontrola, notranja kontrola in trdnostni preskus vsakih 10 let.

(4) V kolikor so jeklenke gasilnih aparatov z notranje strani ustrezno zaščitene pred korozijskimi vplivi gasilnega prahu in se v sklopu notranje kontrole ne ugotovijo poškodbe zaščite notranjosti kot posledica korozijskih ali drugih vplivov, se lahko trdnostni preskus opusti.

(5) Pri opremi pod tlakom za prevoz zrnatih in praškastih snovi, ki so nameščena na vozila, se trdnostni preskus lahko nadomesti z neporušnimi preiskavami najbolj obremenjenih zvarnih spojev. Zunanja kontrola se izvede vsaki dve leti, ostale kontrole pa se izvedejo skladno z določili Priloge 3, ki je sestavni del tega pravilnika.

(6) Pri s plamenom ogrevano opremo pod tlakom z nevarnostjo pregrevanja, nameščeno na tirna vozila, se:

1. dodatno k zahtevam iz 21. člena tega pravilnika v sklopu zunanje kontrole izvede kontrolo:
 - vidnih delov sprežnikov,
 - povezave opreme pod tlakom na vozilo (pritrditve in namestitve na podpore),
 - funkcionalnosti varnostne opreme, vključno z vzvodom in čepom za odzračevanje ter odmičnimi ročicami, in stanje topilnih svinčenih čepov/vijakov,
 - pralnih odprtih za odstranjevanje kotlovskih oblog,
 - tlačno obremenjenih armatur z upravljalno funkcijo in
 - merilnih naprav, vodne, parne in dimne instalacije, kjer je potrebno upoštevati dovoljene nagibe vozil med vožnjo.
2. dodatno k zahtevam iz 22. člena tega pravilnika v času izvedbe revizije kotla (demontrane notranje grelne cevi) se izvede:
 - kontrolo vodno in parno obremenjenih sten kotla,
 - kontrolo stanja demontiranih cevi (če se bodo ponovno uporabile),
 - kontrolo grelnika napajalne vode, pregrevalnika in vmesnega pregrevalnika,
 - kontrolo notranjih konstrukcijskih elementov kurišča in

- trdnostni preskus pregrevnika pred ponovno vgradnjo z 1,5-kratnim najvišjim dovoljenim delovnim tlakom.

(7) Pri opremi z notranjimi zaščitnimi oblogami se lahko trdnostni preizkus opusti, če se na podlagi popolne notranje kontrole opreme z notranjimi zaščitnimi oblogami ugotovi nepoškodovano stanje zaščitne obloge.

(8) Kontrolo premične tlačne opreme, ki se uporablja kot stabilna tlačna oprema in je bila dana na tržišče skladno z določili Zakona o prevozu nevarnega blaga (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 41/09, 97/10 in 56/15), na primer jeklenke v gasilnih postrojenjih, izvaja organ, pooblaščen za izvajanje kontrole premične tlačne opreme.

(9) Pri opremi pod tlakom z vakuumsko izolacijo, ki se uporablja za nizkotemperaturne (kriogene) utekočinjene pline, se:

1. v sklopu zunanje kontrole dodatno k zahtevam iz 21. člena tega pravilnika izvede pregled zunanjih sten glede indikacij na neustrezno delovanje izolacije ter indikacij na poškodbe in netesnost delovne opreme, ter kontrolo prehodnosti izpustne cevi. Funkcionalni preskus varnostne in druge opreme se izvede skladno s 25. členom tega pravilnika.
2. notranja kontrola se ne izvaja.
3. trdnostna kontrola se nadomesti s:
 - preskusom tesnosti notranje tlačne posode z delovnim medijem pri preskusnem tlaku, enakem najvišjemu obratovalnemu dovoljenem tlaku [PS], ali
 - kontrolo tesnosti notranje tlačne posode s suhim inertnim plinom s preskusnim tlakom v vrednosti 1,1 - kratnika najvišjega dovoljenega tlaka [PS].
4. vrednotenje rezultatov tesnostnega preskusa se izvede na osnovi meritve padca tlaka v posodi ali kot kontrola vakuumu v plašču posode. Na pripadajočih cevovodih in varnostni ter upravljalni opremi se izvede kontrola tesnosti s pomočjo penilnih sredstev v času tesnostnega preskusa notranje posode, pri čemer se mora v omenjenih tlačno obremenjenih delih zagotoviti preskusni tlak.
5. zunanjim in notranjim plaščem s posebno pozornostjo na stanje tlačno obremenjenih sten, ki se po potrebi dopolni s trdnostno kontrolo med plaščnega prostora. Če na osnovi izvedene zunanje kontrole in tesnostnem preskusu ni možno podati izjave o nadaljnji varni uporabi opreme pod tlakom, se morajo izvesti dodatne preiskave, kot so na primer: meritve vakuumu, notranja kontrola s pomočjo endoskopa ali tlačni preskus. V primeru izločitve iz obratovanja zaradi nezadostnega vakuumu pred ponovnim dajanjem v uporabo, se izvede notranjo kontrolo vmesnega prostora med zunanjim in notranjim plaščem s posebno pozornostjo na stanje tlačno obremenjenih sten, ki se po potrebi dopolni s trdnostno kontrolo med plaščnega prostora.
6. na pripadajočih cevovodih in varnostni ter upravljalni opremi se izvede kontrola tesnosti s pomočjo penilnih sredstev v času tesnostnega preskusa notranje posode, pri čemer se v omenjenih tlačno obremenjenih delih zagotovi preskusni tlak.
7. če na podlagi izvedene zunanje kontrole in tesnostnega preskusa ni možno podati izjave o nadaljnji varni uporabi opreme pod tlakom, se izvedejo dodatne preiskave, kot so na primer meritve vakuumu, notranja kontrola s pomočjo endoskopa ali tlačni preskus. V primeru izločitve iz obratovanja zaradi nezadostnega vakuumu se pred ponovnim dajanjem v uporabo izvede notranja kontrola vmesnega prostora med

(10) Za tlačne posode in cevovode v hladilnih napravah in napravah s toplotnimi črpalkami, ki obratujejo s hladilnimi sredstvi v zaprtem krožnem toku mora biti zunanja kontrola izvedena najpozneje vsakih 5 let. Notranja kontrola in trdnostni preskus morata biti izvedeni v času, ko je del naprave ali celotna naprava izločena iz obratovanja zaradi vzdrževalnih del. Notranjo kontrolo in trdnostni preskus je potrebno izvesti tudi v primeru, če mesečno dopolnjevanje hladilnega sredstva preseže 10% polnitve oziroma po morebitnih škodnih dogodkih.

27.člen (popravila)

(1) Pri popravilih opreme pod tlakom izvedena dela ne vplivajo bistveno na parametre, upoštevane pri njenem načrtovanju. Namembnost opreme pod tlakom, tip in njeni obratovalni parametri morajo ostati enaki. Običajno gre za varilska in vzdrževalna dela, kot so na primer popravila poškodb z varjenjem in menjava okvarjenih ali obrabljenih delov.

(2) V primeru izvedenih popravil opreme pod tlakom lastnik oziroma uporabnik pred ponovnim dajanjem te opreme v uporabo pridobi pozitivno mnenje priglašenega organa ali mnenje imenovanega neodvisnega organa in potrdilo organa za periodično kontrolo o opravljeni izredni kontroli te opreme.

(3) V primeru menjave okvarjenih ali obrabljenih delov z novimi deli enakih karakteristik brez porušitve osnovnega materiala (na primer menjava varnostnega ventila, razpočnega diska ali delov cevovoda, spojenih s prirobnicami) se pridobi samo potrdilo organa za periodične kontrole o opravljeni izredni kontroli te opreme.

28. člen

(rekonstrukcije)

(1) Za rekonstrukcijo opreme pod tlakom gre, če izvedena dela bistveno vplivajo na parametre, upoštevane pri njenem načrtovanju. Spremeni se lahko namembnost opreme, tip in obratovalni parametri.

(2) V primeru rekonstrukcije opreme pod tlakom, ki je bila dana v uporabo po predpisih, ki so veljali pred uveljavitvijo Pravilnika o tlačni opremi (Uradni list RS, št. 66/16, 59/18 in 10/21) ali Pravilnika o enostavnih tlačnih posodah (Uradni list RS, št. 39/16 in 60/18), lastnik ali uporabnik pred ponovnim dajanjem te opreme v uporabo pridobi pozitivno mnenje priglašenega organa, da oprema izpolnjuje zahteve za varno uporabo.

(3) V primeru rekonstrukcije opreme pod tlakom, ki je bila proizvedena in dana na trg oziroma v uporabo po uveljavitvi Pravilnika o tlačni opremi (Uradni list RS, št. 66/16, 59/18 in 10/21) ali Pravilnika o enostavnih tlačnih posodah (Uradni list RS, št. 39/16 in 60/18), je postopek za ponovno dajanje te opreme v uporabo enak kot za novo opremo pod tlakom.

(4) Pred ponovno uporabo opreme pod tlakom, ki je bila predmet rekonstrukcije, se pridobi tudi potrdilo organa za periodične kontrole glede o opravljeni izredni kontroli te opreme.

IV. PREHODNE DOLOČBE

29. člen

(prehodne določbe)

(1) Opremo pod tlakom, izdelano pred uveljavitvijo Pravilnika o tlačni opremi (Uradni list RS, št. 66/16, 59/18 in 10/21) in za katero ni bilo izdano obratovalno dovoljenje oziroma nima potrdila o pregledu konstrukcije in prvem tlačnem preskusu, se lahko da v uporabo le v primeru, če priglašeni organ izda mnenje, da oprema izpolnjuje bistvene zahteve za varno uporabo. Mnenje se mora nanašati na vsako enoto opreme pod tlakom. Pred začetkom uporabe takšne opreme organ za periodično kontrolo pripravi katalog ukrepov in opredeli program kontrol.

(2) Kontrolni organ lahko spremeni program kontrol oziroma ga uskladi s tem pravilnikom. V takšnem primeru pridobi pozitivno mnenje priglašenega organa, da oprema pod tlakom izpolnjuje bistvene zahteve za varno uporabo tudi v primeru spremenjenega programa kontrol. Mnenje se nanaša na vsako enoto opreme pod tlakom. Program kontrol je mogoče spremeniti le za opremo pod tlakom, ki je bila redno periodično pregledovana skladno s tem pravilnikom. V nasprotnem primeru je potrebno predhodno opraviti izredno kontrolo.

(3) Ministrstvo lahko na podlagi ustrezne vloge kontrolnega organa odloči o pooblastilu za izvajanje kontrol za določen čas. Pogoji za pridobitev pooblastila za določen čas je, da se kontrolni organ nahaja v postopku pridobivanja akreditacijske listine in da izpolnjuje minimalne pogoje, določene v tem pravilniku.

(4) Kontrolni organi z veljavnim pooblastilom za izvajanje kontrol, ki jim je Slovenska akreditacija začasno odvzela akreditacijo, najkasneje v roku enega leta po uveljavitvi tega pravilnika predložijo ministrstvu dokazila o izpolnjevanju pogojev za izvajanje kontrol, sicer jim ministrstvo pooblastilo odvzame.

V. KONČNI DOLOČBI

29. člen **(prenehanje veljavnosti predpisa)**

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o pregledovanju in preskušanju opreme pod tlakom (Uradni list RS, št. 45/04).

30. člen **(začetek veljavnosti)**

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.: 007-188/2026

Ljubljana, dne 14. september 2026

Eva 2026-2190-0010

Dr. Anže Logar

minister

za gospodarstvo, delo in šport

Priloge:

Priloga 1: Razvrstitev opreme pod tlakom glede na stopnjo nevarnosti

Priloga 2: Tabela rokov periodičnih kontrol za opremo pod tlakom s predpisanim programom kontrol

Priloga 3: Evidenčni list opreme pod tlakom

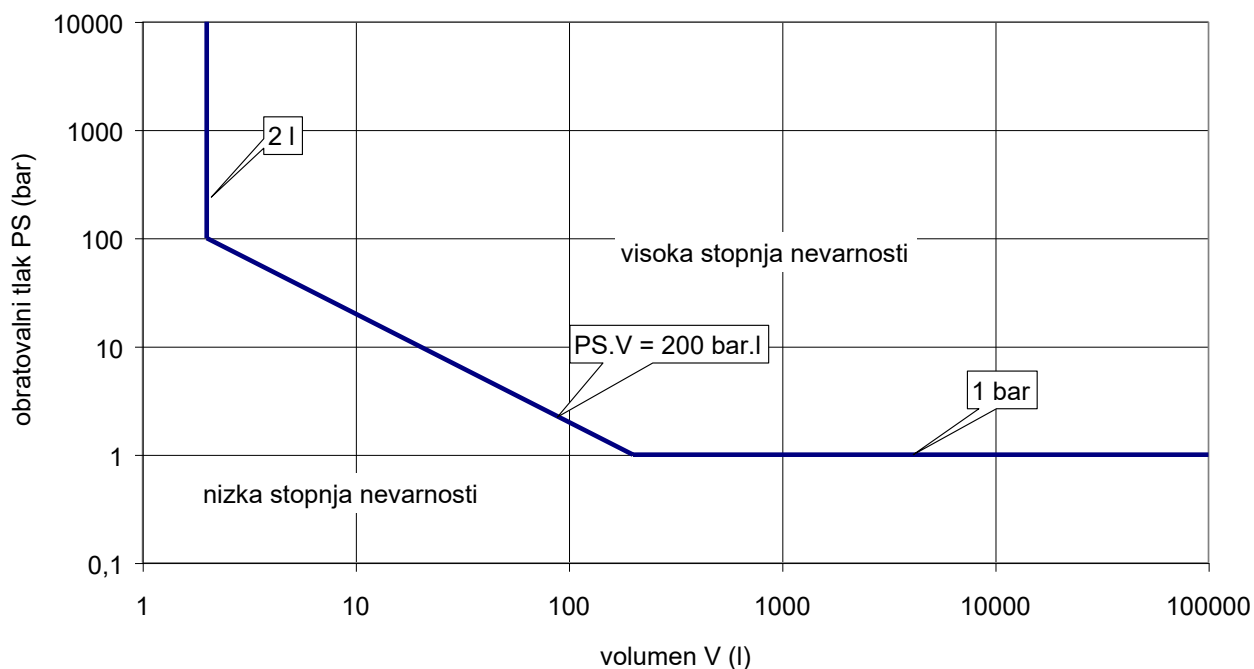
PRILOGA 1: RAZVRSTITEV OPREME POD TLAKOM GLEDE NA STOPNJO NEVARNOSTI

Oprema pod tlakom z visoko stopnjo nevarnosti je, glede na vrsto fluida, pogoje obratovanja in vrsto opreme, razvrščena v dvanajst skupin in sicer:

1. Kurjena ali drugače ogrevana oprema pod tlakom z nevarnostjo pregrevanja (Diagram 1), z izjemo kurjene ali drugače ogrevane opreme pod tlakom iz 2. točke in z naslednjimi tehničnimi podatki:

- volumen večji od 2 litrov in
- načrtovan obratovalni tlak PS večji od 1 bar, dodatno za vročevodni sistem načrtovana najnižja obratovalna temperatura nad 110°C in
- produkt tlaka in volumna večji od 200 bar.l.

Diagram 1

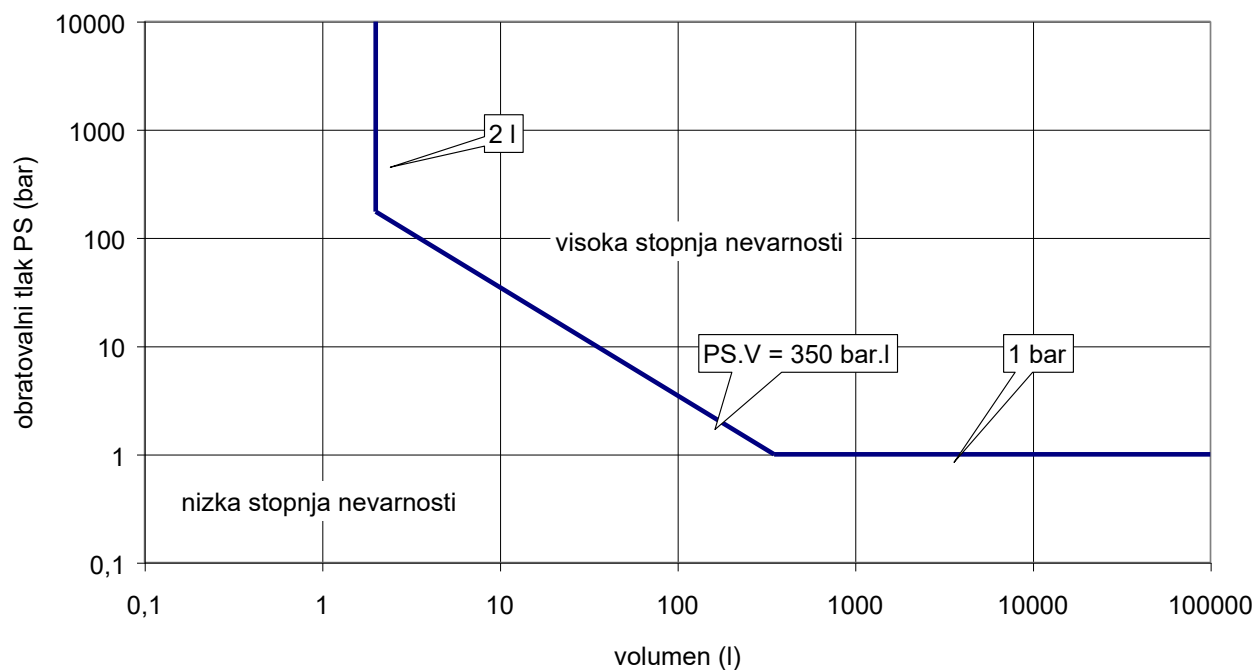

2. Kurjena ali drugače ogrevana oprema pod tlakom z nevarnostjo pregrevanja (Diagram 2), ki je pretežno izdelana iz cevi do premera 32 mm in z naslednjimi tehničnimi podatki:

volumen večji od 2 litrov in

- načrtovan obratovalni tlak PS višji od 1 bar, dodatno za vročevodni sistem načrtovana najnižja obratovalna temperatura nad 110°C in
- produkt tlaka in volumna večji od 350 bar.l.

Diagram 2

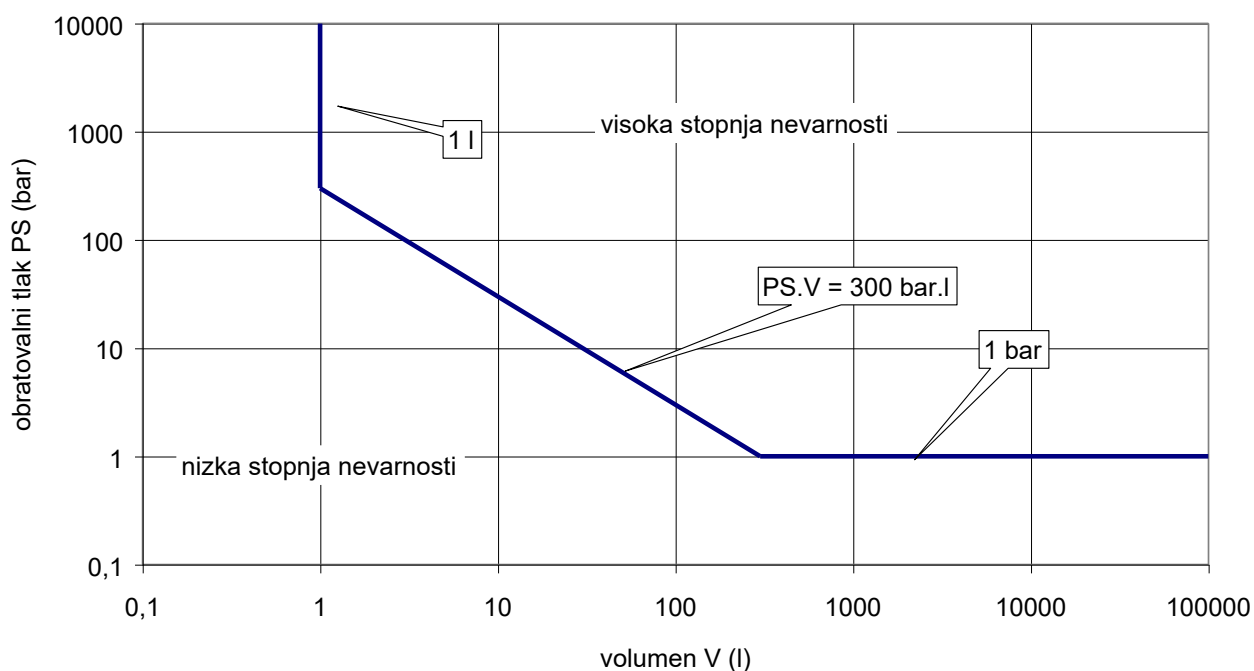
3. Tlačne posode (Diagram 3), polnjene:

- s plini in parami skupine 1
- s plini skupine 1 nad tekočino skupine 1 ali skupine 2
- s plini skupine 2 nad tekočino skupine 1 ali
- s parno blazino nad tekočino skupine 1 ali
- z ogreto tekočino skupine 1, katere parni tlak pri najvišji dopustni temperaturi je najmanj 1 bar višji od atmosferskega

in z naslednjimi tehničnimi podatki:

- volumen večji od 1 litra in
- načrtovan obratovalni tlak PS višji od 1 bar in
- produkt tlaka in volumna večji od 300 bar.l.

Diagram 3

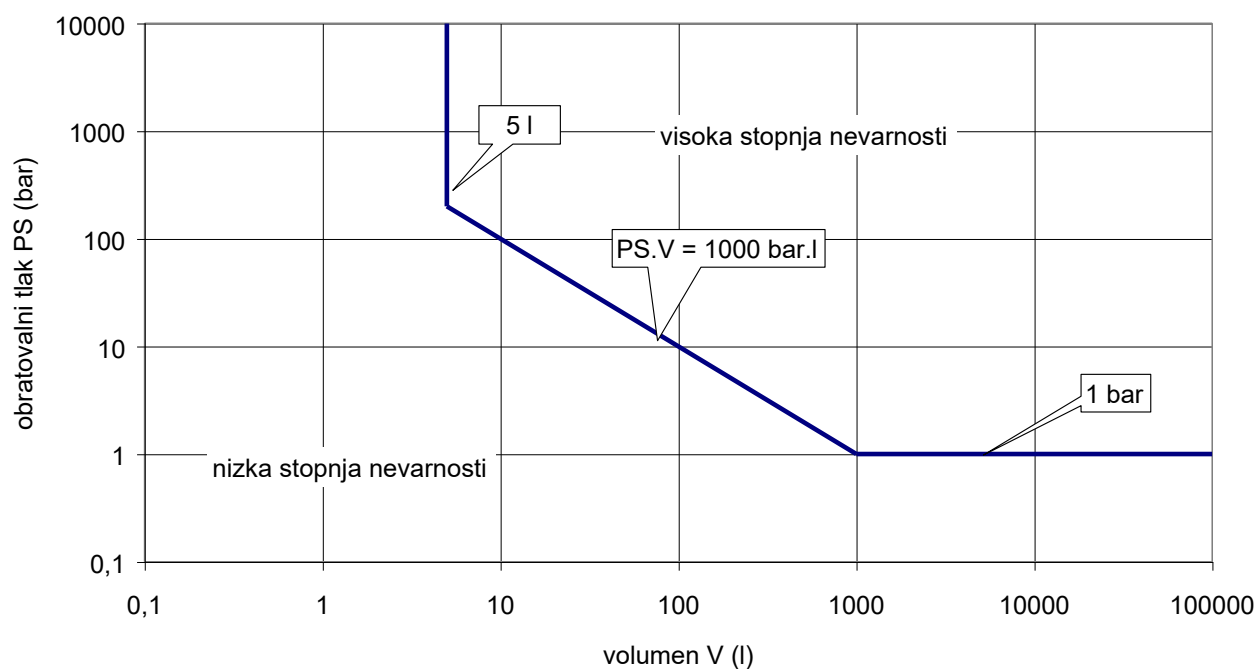
4. Tlačne posode (Diagram 4), polnjene:

- s plini in parami skupine 2 ali
- s plini skupine 2 nad tekočino skupine 2 ali
- s parno blazino nad tekočinami skupine 2 ali
- z ogreto tekočino skupine 2, katere parni tlak pri najvišji dopustni temperaturi je najmanj 1 bar višji od atmosferskega, z izjemo opreme pod tlakom iz 5. točke

in z naslednjimi tehničnimi podatki:

- volumen večji od 5 litrov
- načrtovan obratovalni tlak PS višji od 1 bar
- produkt tlaka in volumna večji od 1000 bar.l.

Diagram 4

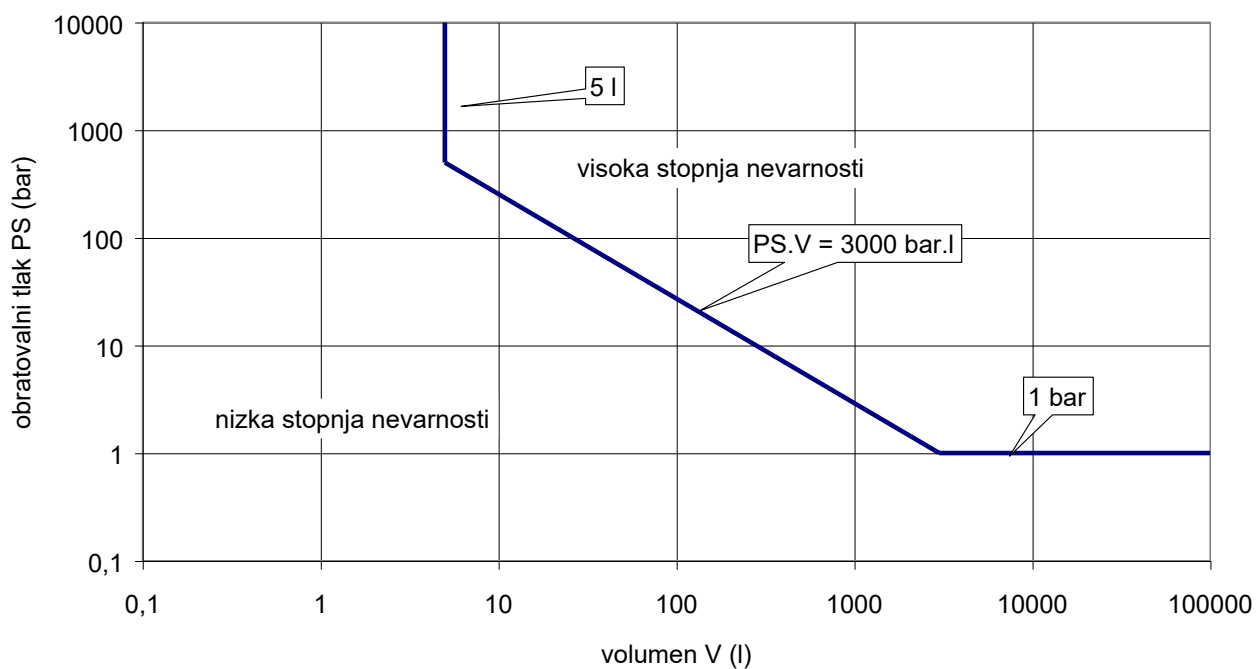
5. Tlačne posode (Diagram 5), polnjene:

- z zrakom ali dušikom ali
- z vodo, nad katero je zrak ali dušik

in z naslednjimi tehničnimi podatki:

- volumen večji od 5 litrov in
- načrtovan obratovalni tlak PS višji od 1 bar in
- produkt tlaka in volumna večji od 3000 bar.l.

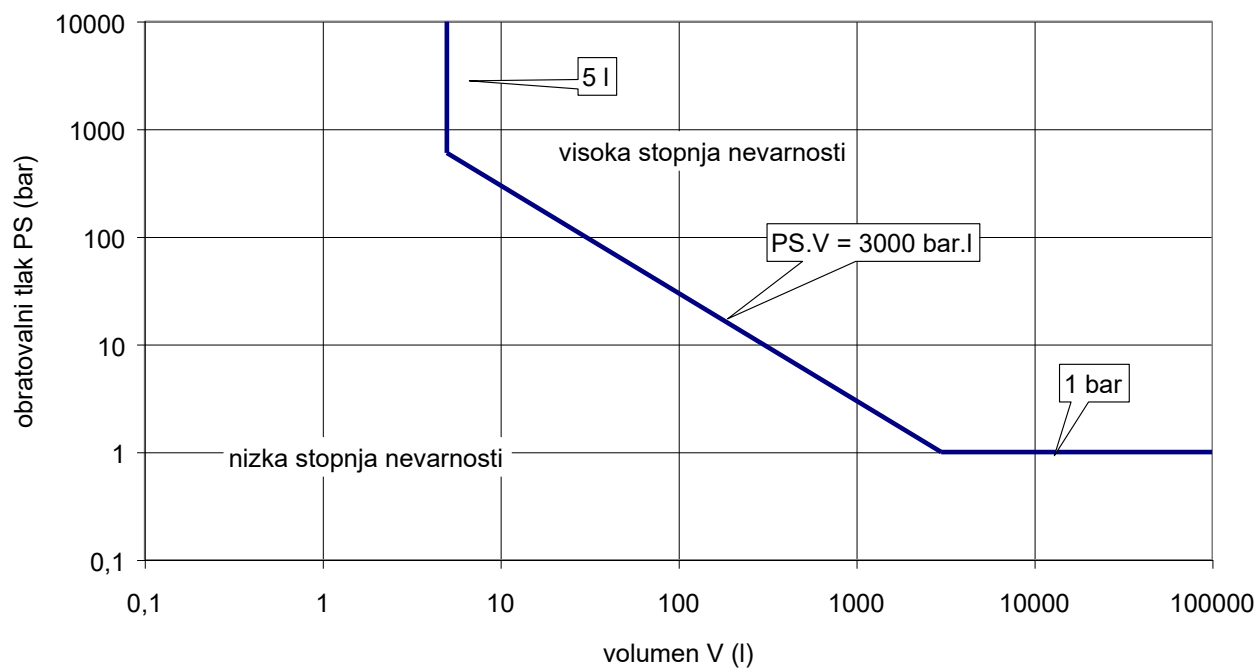
Diagram 5

6. Tlačne posode, polnjene s tekočinami skupine 1 (Diagram 6), z izjemo tlačnih posod iz 3. točke in z naslednjimi tehničnimi podatki:

- volumen večji od 5 litrov in
- načrtovan obratovalni tlak PS višji od 1 bar in
- produkt tlaka in volumna večji od 3000 bar.l.

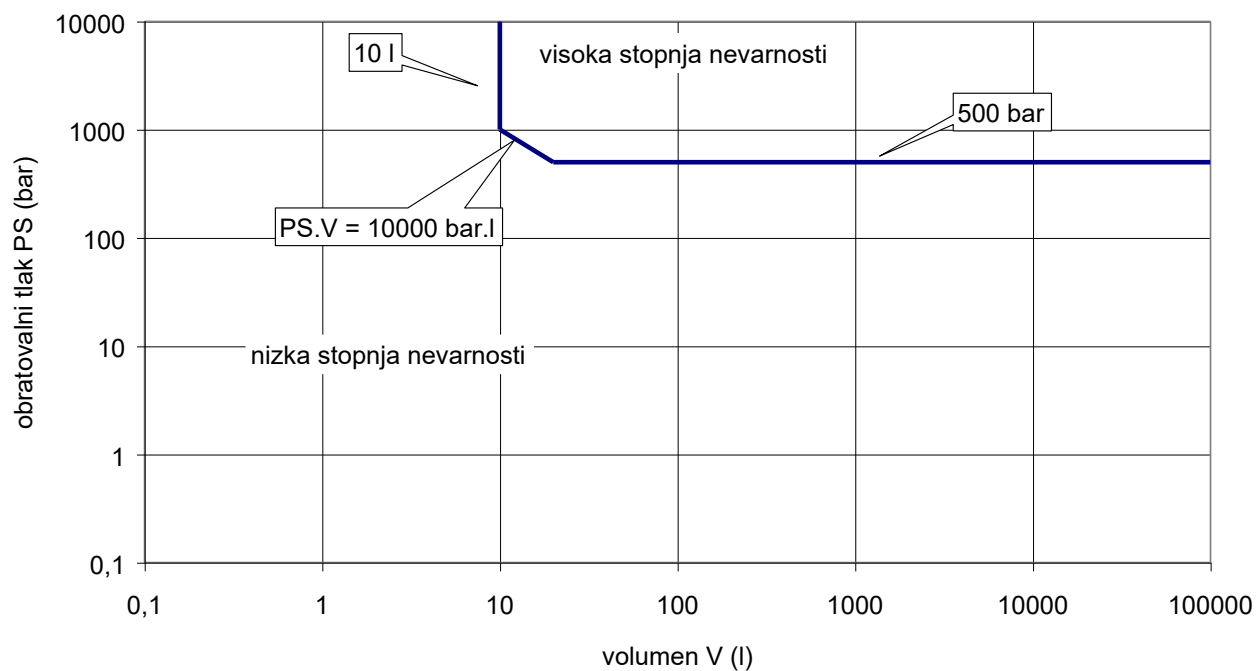
Diagram 6

7. Tlačne posode, polnjene s tekočinami skupine 2 (Diagram 7), z izjemo tlačnih posod iz 3., 4. in 5. točke in z naslednjimi tehničnimi podatki:

- volumen večji od 10 litrov in
- načrtovan obratovalni tlak PS višji od 500 bar in
- produkt tlaka in volumna večji od 10000 bar.l.

Diagram 7

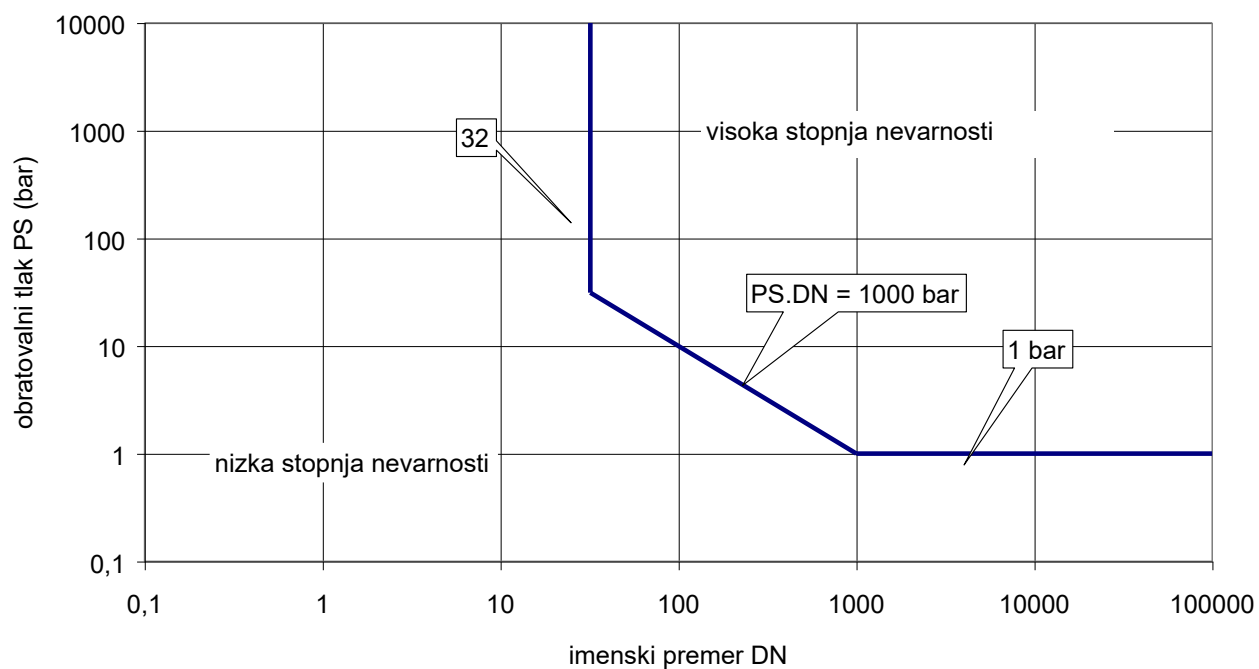
8. Cevovodi (Diagram 8) za:

- pline in pare skupine 1 ali
- ogrete tekočine skupine 1, katerih parni tlak pri najvišji dopustni obratovalni temperaturi je najmanj za 1 bar višji od atmosferskega

in z naslednjimi tehničnimi podatki:

- imenska velikost večja od DN 32 in
- načrtovan obratovalni tlak PS višji od 1 bar in
- produkt tlaka in imenske velikosti DN večji od 1000 bar.

Diagram 8

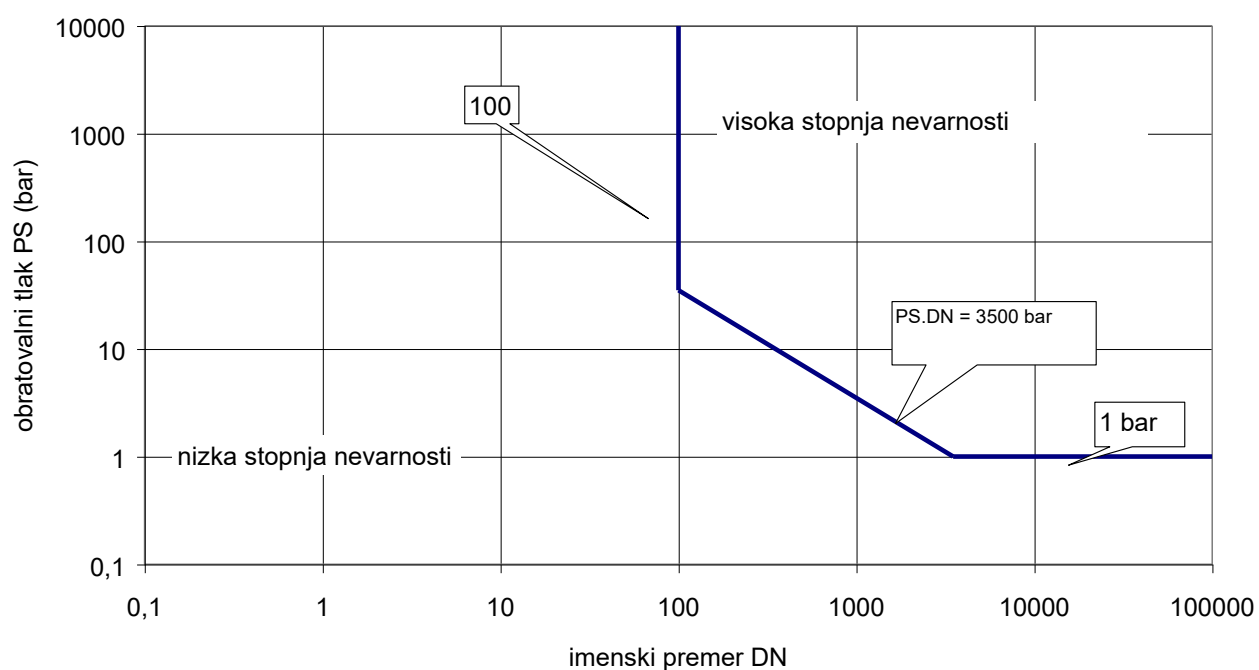
9. Cevovodi (Diagram 9) za:

- ogrete tekočine skupine 2, katerih parni tlak pri najvišji dopustni obratovalni temperaturi je najmanj za 1 bar višji od atmosferskega ali
- vodno paro s temperaturo TS višjo od 350°C

in z naslednjimi tehničnimi podatki:

- imenska velikost večja od DN 100 in
- načrtovan obratovalni tlak PS višji od 1 bar in
- produkt tlaka in imenske velikosti DN večji od 3500 bar.

Diagram 9

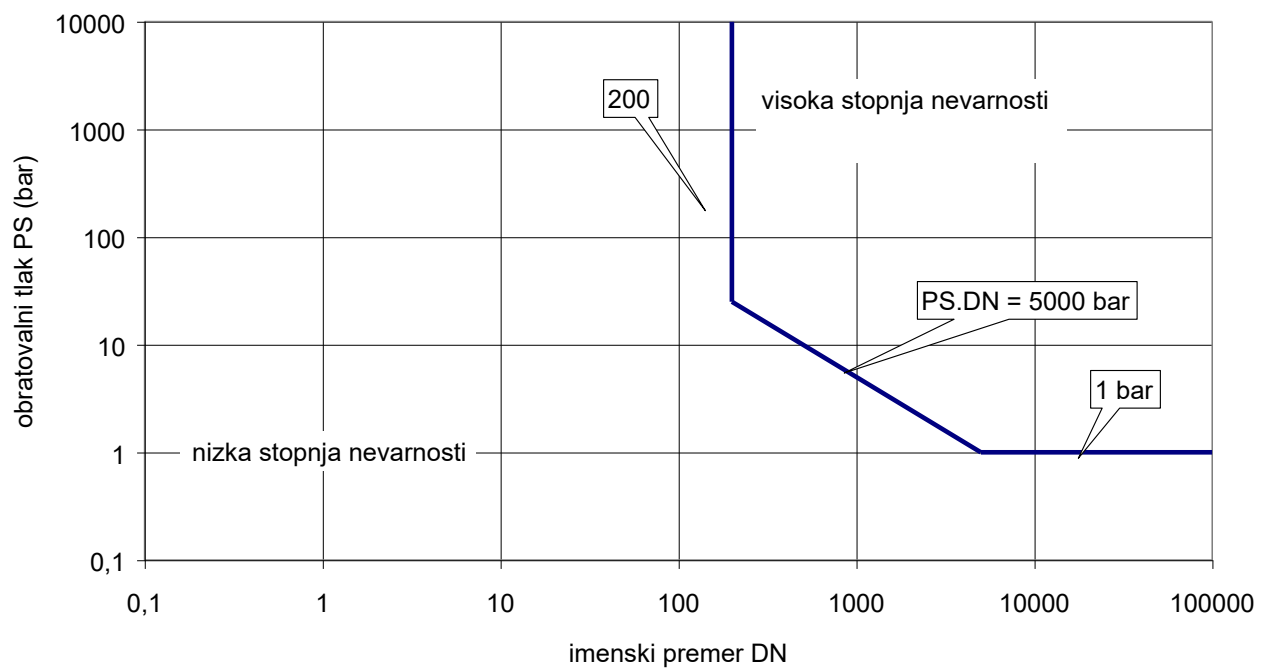
10. Cevovodi (Diagram 10) za:

- pline ali pare skupine 2 ali
- vodno paro s temperaturo TS nižjo od 350°C

in z naslednjimi tehničnimi podatki:

- imenska velikost večja od DN 200 in
- načrtovan obratovalni tlak PS višji od 1 bar in
- produkt tlaka in imenske velikosti DN večji od 5000 bar.

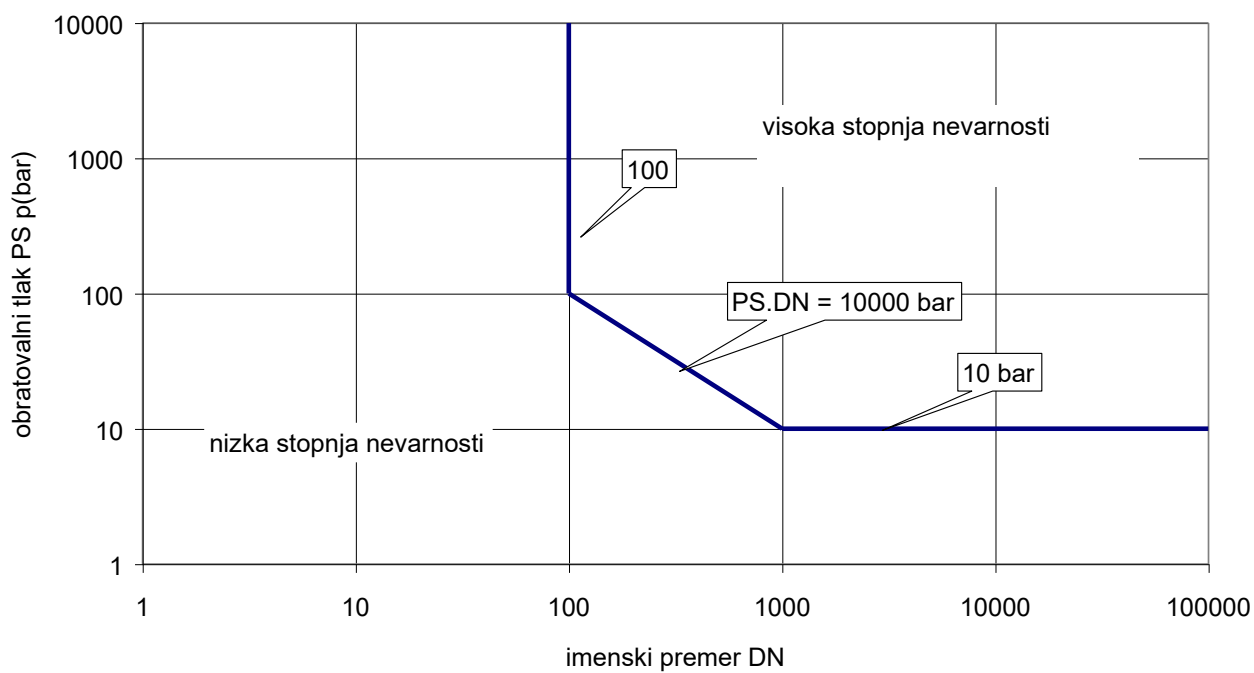
Diagram 10

11. Cevovodi (Diagram 11) za tekočine skupine 1, z izjemo cevovodov iz 8. točke in z naslednjimi tehničnimi podatki:

- imenska velikost večja od DN 100 in
- načrtovan obratovalni tlak PS višji od 10 bar in
- produkt tlaka in imenske velikosti DN večji od 10000 bar.

Diagram 11

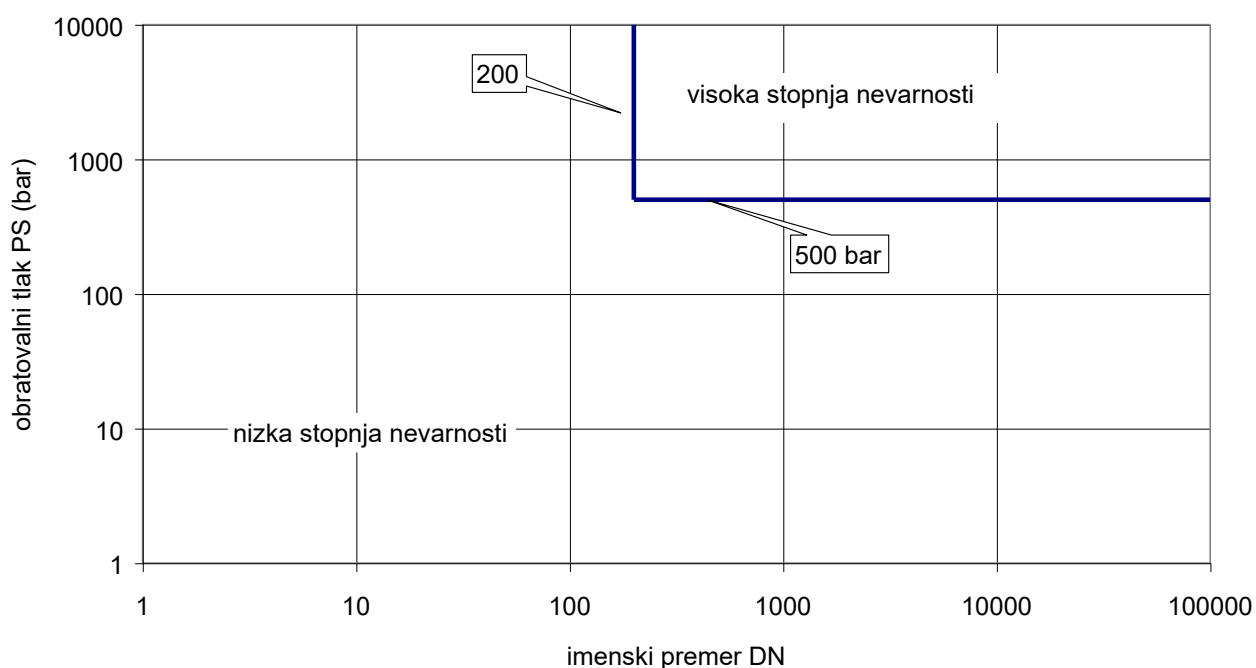

12. Cevovodi (Diagram 12) za tekočine skupine 2, z izjemo cevodov iz 9. točke in z naslednjimi tehničnimi podatki:

- imenska velikost večja od DN 200 in
- načrtovan obratovalni tlak PS višji od 500 bar.

Ne glede na omejitve iz 11. in 12. točke se cevovodi v hidravličnih sistemih, v katerih je delovni medij hidravlična tekočina, katere temperatura vnetišča je višja od 55°C in ki ne obratujejo pri temperaturah, višjih od 55°C, uvrščajo v opremo pod tlakom z nizko stopnjo nevarnosti.

Diagram 12

**PRILOGA 2: TABELA ROKOV PERIODIČNIH KONTROL ZA OPREMO POD TLAKOM S
PREDPISANIM PROGRAMOM KONTROL**

Oprema pod tlakom s fluidi skupine 1		Oprema pod tlakom z in brez nevarnosti pregrevanja		Oprema pod tlakom s fluidi skupine 2	
Tlačne posode kategorije III in IV (Priloga I, 3. točka)	2 leti zunanji pregled 10 let notranji pregled in preskus trdnosti	Kurjena ali drugače ogrevana oprema za proizvodnjo vodne pare (Priloga I, 1. in 2. točka)	1 leto zunanji pregled 3 leta notranji pregled 6 let preskus trdnosti	Tlačne posode, ki vsebujejo stisnjeni, utekočinjeni ali raztopljeni plin razen vodne pare kategorije III in IV (Priloga I, 3., 4., 5. in 7. točka)	5 let zunanji pregled 10 let notranji pregled in preskus trdnosti
Tlačne posode s plinastim fluidom kategorije I in II (Priloga I, 3. točka)	5 let zunanji pregled 10 let notranji pregled in preskus trdnosti	Tlačne posode, ki vsebujejo vodno paro ali vročo vodo kategorije III in IV (Priloga I, 4. točka)	5 let zunanji pregled 10 let notranji pregled in preskus trdnosti	Tlačne posode, ki vsebujejo stisnjeni, utekočinjeni ali raztopljeni plin razen vodne pare kategorije I in II (Priloga I, 3., 4. in 5. točka)	5 let zunanji pregled 10 let notranji pregled in preskus trdnosti
Tlačne posode za tekočine kategorije I, II in III (Priloga I, 6. točka) Cevovodi za tekočine skupine 1 (Priloga I, 11. točka)	5 let zunanji pregled 10 let notranji pregled in preskus trdnosti 5 let zunanji pregled 10 let preskus trdnosti	Cevovodi za pregreto vodno paro kategorije III (Priloga I, 9. in 10. točka)	Temperature pod 350 C: 10 let zunanji pregled in preskus trdnosti Temperature nad 350 C: 5 let zunanji pregled 10 let preskus trdnosti	Cevovodi za pline in tekočine (Priloga I, 12. točka)	10 let zunanji pregled in preskus trdnosti
	Jeklenke za dihalne aparate (Priloga I, 4. in 5. točka)			Podvodno dihanje: 4 leta prvi zun. pregled in preskus trdnosti, 2 leti nadaljnji zun. pregledi in preskusi trdnosti Dihanje: 10 let zunanji pregled in preskus trdnosti	
Cevovodi za pline, pare in ogrevane fluide kategorije I, II, III (Priloga I, 8. točka)	5 let zunanji pregled 10 let preskus trdnosti			Prenosni gasilni aparati (Priloga I, 4. točka)	10 let zunanji pregled in preskus trdnosti
VARNOSTNI VENTILI: Funkcionalni preskus varnostnih ventilov se izvaja v rokih, ki jih določi proizvajalec opreme pod tlakom. Če ta rokov ne določi, se funkcionalni preskus izvede najmanj enkrat letno.					

Opomba: Kategorije I do IV se nanašajo na Prilogo II Pravilnika o tlačni opremi.

Trdnostni preskus je tlačni preskus ali drug enakovreden, ustrezno validiran preskus.

PRILOGA 3: EVIDENČNI LIST OPREME POD TLAKOM

		Evidenčna številka:			
		Številka potrdila o pregledu konstrukcije in prvem tlačnem preskusu:		Izdal (organ, datum):	
Tlačna posoda		S plamenom ali drugače ogrevana oprema pod tlakom z nevarnostjo pregrevanja		Cevovod	
Uporabnik (ime in naslov):					
Mesto uporabe:					
Proizvajalec (ime in naslov):					
Leto proizvodnje in tovarniška številka:					
Priglašen organ (ime in identifikacijska št.) / izdajatelj strokovnega mnenja:					
Številka kotlovske knjižice ali strokovnega mnenja in datum izdaje:					
Kontrolni organ (ime in naslov):					
Osnovni tehnični podatki o opremi pod tlakom:					
Vrsta:					
Namen uporabe:					
Delovni medij:				Skupina fluida: 1 2	
Energent:					
PARAMETRI UPORABE		enote	prostor I	prostor II	prostor III
Določen najvišji obratovalni tlak PS:		(bar)			
Volumen (posoda) V:		(L)			
Imenski premer cevovoda DN:					
Dolžina cevovoda:		(m)			
Preskusni tlak PT:		(bar)			
Najvišja dopustna obratovalna temperatura TS:		(°C)			
Toplotna moč:		(kW)			
Kratek tehnični opis z navedbo sestavnih delov sklopa:					
Varovalna oprema:					
Druga predpisana oprema:					
Program periodičnih kontrol:	Proizvajalčev program Dokument števil.	Predpisan program	Poseben program Dokument števil..		
Roki pregledov:	Zunanji pregled:	Notranji pregled:	Trdnostni preskus:		
Izpolnil:					
Kraj		Datum	Ime in priimek	Podpis uporabnika	

